

THL toteuttaa Mieli-suunnitelmaa

Mielenterveys- ja päihdesuunnitelman ehdotusten siirtäminen käytäntöön on yksi THL:n keskeisistä tavoitteista. Käytännössä toimeenpano koostuu kymmenistä suurista ja pienistä hankkeista kaikilta laitoksen toimialoilta. Niiden joukosta on valittu muutama kärkihanke lähivuosille:

- Vertaistuen ja kokemusasiantuntijuuden käytön lisääminen palvelujärjestelmässä.
- Pakon käyttöä psykiatrisissa sairaaloissa vähentävä ohjelma.
- Mielenterveys- ja päihdestrategioiden sisällyttäminen kuntien hyvinvointisuunnitelmiin.
- Sukupolvelta toiselle siirtyvien ongelmien ehkäisyyn tähtäävien työmenetelmien kehittäminen ja juuruttaminen sekä sektorirajat ylittävien palveluiden kehittäminen.
- Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdevastaanottojen kehittäminen peruspalveluiden yhteyteen.
- Kuntalaisten tarpeiden mukaisten palveluiden saatavuuden ja laadun seuranta.
- Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön kansallisen koordinaation keskittäminen THL:een.
- www.thl.fi/mielijapaihde -sivuston kehittäminen ja ylläpito.

MIELI

THL kentän tukena

- THL tukee mielenterveys- ja päihdetyön kehittämistä Kaste-hankkeille annettavan asiantuntijatuken kautta.
- THL kehittää peruspalveluja Mieli-ohjelman sekä Toimiva terveyskeskus-toimenpideohjelman kanssa.
- THL tarjoaa kuntien ja sairaanhoitopiirien suunnittelu- ja valmistelutyöhön konsultointia, asiantuntijavaikuttamista, auditointiapua ja tietoa sekä esitysmateriaalia.
- Vertaiskehittämisen tueksi THL kokoaa kentällä syntyneitä innovaatioita ja hyviä käytäntöjä sekä levittää niitä eteenpäin.
- THL järjestää tilaisuuksia ja koulutuksia mielenterveys- ja päihdetyön ammattilaisille ja johdolle.

Yhteystiedot

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Ylilääkäri Juha Moring
puh. 020 610 7079

Asiantuntijat:

Ylilääkäri Veijo Nevalainen
puh. 020 610 7302 – mielenterveyspalvelut
Kehittämispäällikkö Airi Partanen
puh. 020 610 7489 – päihdepalvelut
Kehittämispäällikkö Maritta Vuorenmaa
puh. 020 610 7753 – edistävä ja ehkäisevä työ
sähköpostit etunimi.sukunimi@thl.fi

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

www.thl.fi/mielijapaihde

Mieli – kansallinen mielenterveys- ja päihde- suunnitelma

MIELI

Mieli – kansallinen mielenterveys- ja päihdesuunnitelma vuoteen 2015

Mieli-suunnitelmassa linjataan mielenterveys- ja päihdetyön kehittäminen vuoteen 2015 asti. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman Mieli 2009 -työryhmän suunnitelmassa on neljä avaintemaa:

- Asiakkaan aseman vahvistaminen palvelujärjestelmässä.
- Mielenterveys- ja päihdeongelmien ennaltaehkäisyn painottaminen
- Palvelujen järjestäminen toimivaksi kokonaisuudeksi.
- Ohjauskeinojen kehittäminen.

MIELI

Asiakkaan ääni kuuluviin

Asiakkaan kokemusten ja lähipiiriin huomioiminen lisää hoidon laatua, vähentää vastakkainasettelua ja parantaa työilmapiiriä. Päihde- ja mielenterveys-hoidon kokemusasiantuntijoita on tärkeä käyttää palvelujen kehittämisessä. Lisäksi vertaistuki on välttämätöntä kuntoutumisen tukena.

THL on käynnistänyt hankkeen, jonka tavoitteena on vähentää pakon käyttöä psykiatrisissa sairauksissa sekä edistää potilas- ja työturvallisuutta. Yhteistyössä järjestöjen kanssa vahvistetaan vertaistuen ja kokemusasiantuntijuuden käyttöä.

Painotus ongelmien ennaltaehkäisyyn

THL tarjoaa kehittämiskumppanuutta kunnille, kuntayhtymille ja alueille. Tavoitteena on saada mielenterveys- ja päihdetyön strategiat osaksi hyvinvointisuunnitelmia.

Strategiatyö on laaja-alaista: edistävää ja ehkäisevää mielenterveys- ja päihdetyötä tehdään paljon myös sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuolella, kuten koulu- ja kulttuuritoimialoilla. Tavoitteet on mahdollista saavuttaa, jos mielenterveys- ja päihdetyön toimijat julkiselta, yksityiseltä sekä järjestösektorilta määrittelevät tavoitteet yhdessä ja toimivat yhteistyössä niiden saavuttamiseksi.

Syrjäytymiskierteen katkaisemiseksi päihde- ja mielenterveysongelmaisten aikuisten hoidossa pitää kiinnittää huomiota koko perheen ja erityisesti alaikäisten lasten tilanteeseen. THL on kehittänyt toimintamalleja perheiden tukemiseen lasten ja nuorten kehitysympäristöissä ja tukee niiden käyttöönottoa. Ongelmien varhaisella tunnistamisella ja oikeanlaisilla palveluilla voidaan ehkäistä ongelmien siirtymistä sukupolvelta toiselle.

MIELI

Palveluista toimiva kokonaisuus

Mieli-suunnitelman tavoitteena on kehittää perustason ja erityistason mielenterveys- ja päihdepalvelut koko elämänkaaren kattavaksi, toimivaksi kokonaisuudeksi. Hoitoon pääsyn kynnyksiä peruspalveluissa on madallettava. Yhden oven takaa tulisi löytyä sekä mielenterveys- ja päihdehoidon että somaattisen hoidon osaaminen

Erityistason osaaminen on saatava aiempaa paremmin peruspalvelujen käyttöön. Tähän pyritään konsultaatio- ja muilla järjestelyillä. Lähetteet peruspalveluista erityistason palveluihin hidastavat hoidon saantia. Palvelujärjestelmän kehittämisen tueksi THL tuottaa täsmällistä tietoa palvelujen saatavuuden ja laadun seurantaan varten.

Oikeanlaista ohjausta

Mielenterveys- ja päihdetyön ohjausta tulee vahvistaa. Koordinaatiota tarvitaan sekä valtakunnallisella, alueellisella että kunnallisella tasolla. THL tukee työtä antamalla asiantuntijatukea lakivalmisteluun sekä kehittämällä ja ylläpitämällä verkkopalvelua www.thl.fi/mielijapaihde. Ohjausta vahvistaa mielenterveys- ja päihdetyön kansallisen koordinaation keskittäminen THL:ään.

MIELI